

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:
 Na celý rok 2 zl. — kr.
 Na pol roka 1 „ — „
 Na štvrt roka — „ 50 „
 Jednotlivé číslo 3 kr.

Vychodí každú nedeľu.
 Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNYÁNSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Povedzme si pravdu.

Sľaznosti a ponosy sú panujúcim odznakom našej doby. Veliká väčšina zjavov verejnej mienky pozostáva z bedákania a žalovania sa. «Uhorsko nenie blažené,» to je najnovší názov dávnej piesne. Nuž kedy-tedy posťažovať sa ani nezaškodí, len nech sú bedákania nie ustavičné, nech ony celý náš čas nezaujímajú, nech ony ducha nášho celkovite neopanujú a to tým menej vtedy, keď sľaznosti naše nie sú v úplnej miere základné, keď ponosy naše nie sú vo všetkom pravdivé.

Uhorsko nie je blažené. Vieme, citíme a ľutujeme to aj my, lež vieme aj to, že človečenstvo v celku i v častiach svojich úplne blaženým nikdy nebolo, nebude, ba ani nemohlo a nemôže byť už následkom krehkej podstaty svojej a pomerov života pozemského. Vieme i vyznáme i my, že nás všeličo bolí, mnohé tlačí. Že sám boj o výživu je ťažký. Že mnohokrát krivdy znášame; lež vieme, že kto všetkému rozumne porozumie, ten všetko odpustí. Keď tedy to vieme a predsa sa neponosujeme, a čitateľov našich bedákaním netraktujeme, robíme to preto, že s ľútosťou a žiaľom pozorujeme, ako mnohí búria a zmalomocňujú ľud náš nesvedomite večným a takmer úplne nepravým ponosovaním, v ňom nespokojnosť vzbudzujú, jedného syna vlasti proti druhému huckajú.

Neobžalujeme my, lebo náš cieľ nenie štvánie, lež verná a vytrvalá práca k napomoženiu všeobecného dobra. Účelom našim je povzbudiť a priviesť k spoločnému účinkovaniu v záujme a k prospechu vlasti i národa. Prácu a plnenie povinností hlásame i požadujeme od každého, nie ale vôľu i chuť ničiace horekovania, ktorých následkom môže byť len úpadok.

Takáto každodenná ponosa je, zvlášte ale v tlačí ľudovej strany, že v Uhorsku duch kresťanský klesá, že sa nábožnosť tratí, a nevera zmáha.

Čo sa samej ponosy týka, je ona bohužiaľ oprávnená, pravdivá. Áno, klesá hynie duch kresťanský; tratí sa, mizne pravý cit náboženský; zmáha sa, rastie nevera a bohaprázdnosť, ale kde? Akým spôsobom? A kto je toho vinou?

Povedzme si pravdu. My kresťanského ducha v živých a večných pravdách Spasiteľa nášho hľadáme a nachodíme, v živej a činnej láske a svornosti, v úprimnej pokore a nezvratnej dôvere v Boha a Otca nášho. My nábožnosť v konaní a plnení kresťanských povinností a v oddanom,

čistom a zkúsenom súčasťovaní sa vidíme a veríme. My neveru a bohaprázdnosť nielen v neznabožstve, upieraní Boha, ale aj vo farizejstve a pokryskom svätuškárstve nachádzame. No a v tomto ohľade s ľútosťou konštatujeme horudané zkazonosné a záhubné zjavy na poli duševnom a dľa síl našich usilovať sa budeme ďalší vývin a zmáhanie sa týchže zamedziť a vykoreníť,

Keď ale vidíme, ako a nakoľko zanedbávajú náboženskú výchovu tí ľudia, ktorých povinnosťou je túže napomáhať; keď vidíme, akým falošným naukám je ten ľud za korisť vydaný; ako sa s jednej strany nečudujeme jeho zanedbanosti a zpusťlosti, tak s druhej strany rozhodne zatracujeme a karháme neplnenie povinností a priestupky na poli tomto páchané.

Nuž či je to pestovanie ducha kresťanského a viery Kristovej, keď ľudová strana, ba sami kňazia k strane tejto patriaci len toho za kresťana, za katolíka považujú a vyhlasujú, kto sa k ľudovej strane pripoji? Keď nielen veriacich ale samých spoluobčanov svojich, ktorí proti nim sa ozvali, alebo sa aspoň s nimi bezpodmienečne nespojili, za nekatolíkov, za odpadlíkov od viery, ba za mrtvých pre cirkev vyhlasujú? Ba keď jeden bývalý a na odpočinku súci kňaz tak verejne ľud učí, že Kristus Pán sám založil ľudovú stranu, a len ten je jeho nasledovníkom, kto proti liberálom s ľudovou stranou drží!?

Nuž páni farári, takto vy chcete v náboženstve vzdelat ľud vám Bohom a cirkvou sverený? Málo, ozaj málo bolo by katolíkov, ba vôbec kresťanov v Uhorsku, keby len ľudári boli katolíkmi a kresťanmi.

Nuž páni farári, i my uznávame klesanie ducha kresťanského, no z toho vás obviňujeme, pravda len tých, ktorých sa to týka. Pravda len tých, ktorí zanedbávajú, ba aj opustiť svoje sväté povolanie, pre márnosť zemskú a pre slávu svet-skú ta sa hrnú, kam by im práve v dobe našej, v ktorej ich služby v opravdovom povolaní ich natoľko potrebné sú pre vieru a cirkev.

Kazateľnica a nie snemovňa! Keď vernou prácou, neunavným účinkovaním, keď sa vám každodenným namáhaním vykoreníť podarí neveru a neznabožstvo; keď ľud k čistej viere privediete a kráľovstvo Kristovo na zemi upevníte: potom môžete odpočinúť. Do tedy ale, kým sa to nestane, každé vaše omeškanie je hriech. Buďte apoštolovia Pána, nie ale korteši.

Slovo k rodákom.

Presvedčili ste sa a to dosť skoro, že ten liberálny čert nie je tak čierny, akým ho ľudová strana od troch rokov maľovala. Ba videli ste už, že on nie je vlastne ani tým čertom, lež dobrým anjelom, ako to ablegát Mikuláš Lepsényi vykalculoval. . . Podme už teraz o krok ďalej. Agitátori ľudovej strany všade, ba farári a kapláni ešte aj s kazateľní hlásali a tvrdili vám, že nie je kresfanom, nie je katolíkom, ba nehoden je ani toho mena ten, kto s ľudovou stranou nedrží a skrže to nebojuje za Krista, jeho svätý kríž a vieru. No, a keď toto ženám a dcéram vašim zvlášte do hlavy nabili, i pomocou týchto posledných prinútení ste boli i vy verif, že je tomu skutočne tak.

Ale ako ste sa v tomto vašom mýlnom presvedčení klamali a nesvedomitým agitátorom za nos vodif dali, poznáte z nasledovných okolností:

V krajine našej je štyristoštrnásť volebných okresov a býva v nej deväť millionov katolíkov. Ľudová strana sa sriadila a postavila kandidátov asi v 60-tich okresoch, — viac alebo menej — v ktorých možno jeden alebo poldruha miliona katolíkov sa nachodí. Zostalo ešte okolo tristo-päťdesiat okresov asi s osem millionami katolíkov, kde ľudovej strany nebolo a kde v najväčšej miere zásady liberálnej strany panovaly a panujú v srdciach a umoch katolíkov. Nuž tedy osem milionov katolíkov a. milliony protestantov, preto že s ľudarmi nedržali, nie sú kresfanmi? Môžete, smiete to verif? Nevidíte zrejme klamstvo a podvod politický? Vidíte to i sami. Ale aby ste sa aj o tom presvedčili, ako smýšľajú dobrí katolíci o ľudovej strane a ich kotrmelcoch, predostreme vám výťah úvodného článku «Magyar Államu», najstarších to novin katolíckych v Uhorsku, ktoré do najnovša všetci vaši kňazia čítali a aj dnes najväčšia časť týchže ich drží. Časopis tento o ľudovej strane takto hovorí: «Ktorá strana za dogmatické učenie má revisiu, a revisiu túto v návrhu predlohy z taktických príčin vynechá; ktorej strany rečníci vláde rozpočet votujú, tej vláde, proti ktorej celá ľudová strana bola mobilisovaná, a keď hlava vlády túto dobrú vôľu odmrští, pri hlasovaní slavnostný východ sriadi, nad ktorým sa celá krajina smeje, kňazstvo ale zapíri; s ktorou stranou každá iná strana snemu solidárnou byť nechce; od rečníkov ktorej strany počuli sme v prospech ľudu jednu-dve dávno zoďraté frázy, ale žiaden precízny program; ktorá strana jedine z prílišnej lojality do výhľadu položila odhlasovanie zvýšenia nenávidenej kvóty, na miesto toho aby liečenie životných nehôd našich súrila, aké sú autonómia, kongrua; ktorá strana cieľom sypania prachu do očí po starých stranách histórie

norí, kde by našla dáke knieža rakúske, ktoré by za svätého mohla dať vyhlásiť, o takejto strane najlepšie by bolo mlčať.»

Toto je úprimný hlas katolícky o ľudovej strane. Takto smýšľajú, ba aj verejne píšu o nej dávni oprávnení katolícki vodcovia.

Nuž tedy, rodáci moji, vidíte zase čierno na bielom, vidíte jasne a zretedne, že plnouste reči ľudákov, že cifrované tláchaniny «Kresfana» sú bezzákladné, len na omámenia vás namerené. Vidíte, akými opatrnými musíte byť, aby ste zavedení a časom aj oškodení neboli. Ľudári sami sebe sú cieľom, a ako im nič tak svätého nebolo, žeby to v prospech svoj nevyužiteľovali ako za kortešský prostriedok používali vieru i nábožné city vaše, práve tak používajú i vás jedine a výlučne za prostriedok k svojim sobeckým cieľom.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Výkaz štátnych pokladníc v IV-tej štvrti minulého roku. Finančný minister uverejnil výkaz štátnych príjmov a výdavkov v štvrtej štvrti minulého roku. Dľa tohoto výkazu príjmov bolo o 9 millionov 851 tisíc, výdavkov ale o 9 millionov 77 tisíc zlatých viac než v poslednej štvrti roku 1895 ho, a tak výsledok je prajnejší o 774 tisíc zlatých. Celoročné príjmy boli o 27 millionov 137 tisíc, celoročné výdavky ale o 39 millionov 769 tisíc zlatých väčšie než roku 1895 ho a tak celoročný výsledok je o 12 millionov 632 tisíc zlatých horší, než bol roku 1895-ho.

Tento neprajný výsledok zapríčinily výlučne investície, na ktoré boli výdavky povolené osobitnými zákonami. Takéto investície boli: stávanie sékelskej železnice, na čo bolo 13 millionov zlatých povolené, ďalej práca pri Železnej bráne atď. Keď tieto investície nevezmeme do ohľadu, tak je výsledok roku 1896-ho asi o 4 miliony prajnejší, než bol roku 1895-ho.

Vojenská porada. Minulú sobotu na poludnie vydržavala sa vo Viedni pod predsedníctvom jeho veličenstva vojenská porada, na ktorej prítomný bol br. Krieghammer, spoločný minister vojenský, a potom oba ministri honvédstva, totižto uhorského a rakúskeho. Porada táto trvala dve hodiny, a povolaný bol po nej na výsluch admirál br. Sterneck, bezprostredne za ním ale minister Goluchowski. Že sa porada táto vzťahovala na udalosti na Kréte, môžeme za cele isté považovať, ačkoľvek o porade nevniklo nič do verejnosti.

Ľudová strana a ministerský predseda. V 6-tom čísle boli sme pripomenuli, že predseda klubu ľudovej strany opát Ján Molnár zadal trestnú obžalobu proti ministerskému predsedovi zato, že v sneme prečítal list Blas

kovcov. Súd obžalobu odvrhol čo takú, ktorá sa nehodí k trestnému stíhaniu. Toto mohli múdri páni ľudovej strany vopred vedieť.

Národný sviatok. Franc Kossuth zadal v sneme návrh, aby 50-ročný obrat boja za slobodu a neodvislosť bol zákonom vyhlásený za krajinský sviatok. Návrh tento zťažka obdrží väčšinu v sneme.

Povstanie na Kréte sa utišilo. Miesto tohoto ale povstala nová, o mnoho vážnejšia zápletká, ktorá môže viesť prípadne k veľkej vojne. Grécko už od dávna číhá na ostrov Krétu, ktorého obyvateľstvo je z veľkej časti gréckej národnosti. Grécky národ žiadal od kráľa, aby vyslal loďstvo k ostrovu, ktoré má zamedziť ďalšiu dopravu tureckého vojska na ostrov Krétu. Kráľ a vláda povolili všeobecnej žiadosti národa a pod vodcovstvom princa Georga vyslané bolo loďstvo k ostrovu Kréte, aby za každú cenu zamedzilo vystúpenie tureckého vojska na ostrov.

Chýr tento veľmi znepokojil mysle veškerého obyvateľstva, lebo zakročenie Grécka považované bolo za narušenie tureckého územia. Jasná sa Európa dozvedela, že Grécko vyslalo loďstvo k ostrovu Kréte, všetky veľmoci svorne sa osvedčili, že krok Grécka neschvaľujú. Ostatné grécke loďstvo nespravilo nič zvláštneho na brehoch Kréty.

Najnovší a spolu najzajímavejší chýr je ten, že spojené európejské mocnosti obsadili ostrov Krétu. V pondelok odpoľudnia hlavné mesto ostrova Kaneu obsadilo anglické, talianske, francúzske, ruské a rakúsko-uhorské vojsko. Vodca spojeného vojska oslovil obyvateľstvo ostrova, aby sa zdržiavalo vzbury a aby riešenie záležitosti ponechalo veľmociam.

Tým, že všetky európejské veľmoci obsadili ostrov Krétu, vzriastla nádej, že sa pokoj znovu uvedie, a neprijde k žiadnej krvavej vojne.

KRAJINSKÝ SNEM.

Snemovňa vyslancov zaoberala sa s pojednávaním rozpočtu ministerstva obchodu a po vybavení tohoto prešla na rozpočet ministerstva orby.

9. februára. Konkoly Thege uznáva, že sa u nás železnice veľmi pekne vyvinujú, pritom všetkom ale ešte mnoho opráv vyžadujú.

Ministerský predseda barón Bánffy zaoberal sa s otázkou mesta Fiume a poukázal na to, že tu mnohí robia z komára vola. Vo Fiume preto panuje istá nespokojnosť, lebo dosiaľ není vymenovaný gubernátor. Tomuto vláda čím skôr odpomôže.

Kováč poukazuje na to, že so šírením sa železnice rastie majetnosť, malý priemysel ale na predošlý stupeň uviesť viac nemožno, bo mnohé odvetvia jeho už úplne zanikli. Narádza, aby sa vodná sila vo veľkej miere použila ku cieľom priemyslu, asice na ceste elektrického prenosu. Toto by bolo v stave podvihnut fabrický priemysel, tento ale akoby cez noc utvoriť nemožno. Ľudu by sa ale tak dalo pomôcť, keďby sa medzi nimi lačné, odborné spisy rozširovaly. Rozpočet prijíma.

Stefan Tisza vzal si za predmet reči svojej otázku sociálnu. Dľa jeho náhľadu treba sa v prvom rade o

to postarať, aby ľud z práce rúk svojich žijúci v skutku mohol aj vyžiť. Stroje spravily v mnohom ohľade ruky ľudské zbytočnými, následkom čoho mnohí remeselníci opustili svoje remeslo, a stali sa robotníkmi. Za potrebné považuje, aby sa utvorily štátne inštitúcie, ktoré by sa zaoberaly všemožne s robotníckou otázkou. Prosí vládu, aby hľadela nato, žeby robotníci mali čisté a zdravé byty, lebo zlé byty ženú robotníkov do krčiem. Rozpočet prijíma.

10. februára Franc Major odporúča výdatnú podporu malého priemyslu, lebo tento slobodné prevádzanie priemyslu a zrušenie cechov za obeť vrhlo konkurencii fabrik. Kritizuje potom priemyslový zákon a žiada, aby bol v tom smysle opravený, žeby sa od každého remeselníka žiadalo dokázanie schopnosti. Rozličné priemyslové školy mali by sa sjednotiť, učňovské školy ale polepšiť. Žiada pomimo toho upravenie úveru priemyslového pri pomoci štátu, zriadenie jarmočnictva a obmedzenie podomového kupčenia.

Gróf Eugen Zichy bránil krajinský priemyslový spolok proti nápadom so strany Szemereho.

Minister obchodu barón Dániel. Predovšetkým podvrátil tvrdenia Kossuthove, žeby Uhorsko nemalo pri uzavieraní colných smluv s cudzozemskom žiadneho vlivu. Ohľadom malého priemyslu prisľúbil, že vláda chce tenže všemožne podporovať. Vláda by vďačne obetovala aj viac na pozdvíženie malého priemyslu, lenže to nedovoľuje finančný stav krajiny. Minister uznáva, že v trestniciach prevádzaný priemysel škodí malému priemyslu a aby sa tomuto aspoň čiastočne odpomohlo, oznamuje, že minister pravosúdia zamýšľa trestancov použiť pri hospodárskych prácach. Prejdúc na otázku jarmokov, uznáva, že sriadenie jarmočnictva je už i zo stanoviska záujmu malého priemyslu potrebné, avšak ťažko je staré práva narušiť. Priemyselníkov treba upozorniť na to, že aby nechali to mnohoráz zbytočné, žiadon osoh nedonášajúce navštevovanie jarmokov. Ubezpečil snemovňu, že sa vláda zaoberá s myšlienkou, akoby bolo možno poistiť robotníkov proti z nešťastia pošlým nehodám.

Po ministrovej reči väčšina prijala rozpočet vo všeobecnosti.

Na konci zasadnutia boli prednesené *interpellácie*. Sturman interpeloval ministra vnútra v záležitosti juty, ktorá bola z Východnej Indie, kde mor panuje, do Novej Pešti dovezená a pomocou ktorej mohol sa k nám mor dostať.

Minister vnútra Perczel odpovedal, že juta pochádza z takých krajov Indie, kde mor nepanuje. Odpoveď bola vznámost vzatá.

11-ho februára. Dnes bol podrobne pojednávaný rozpočet ministra obchodu. Pri jednotlivých položkách rozpočtu vyslanci upozornili ministra na jednotlivé potreby, ktoré by mal minister v záujme obecnstva do života uviesť.

12-ho februára. Dnes bolo ukončené pojednávanie rozpočtu ministerstva obchodu, taktiež prijaté bolo aj viac návrhov zákona, ktoré boli pojednávané s pretrhnutím rozpočtovej debatty. Keď bolo pojednávané stávanie nových mostov a ciest vyslanec bytčiansky Ernest Urbanovszky žiadal, aby vláda vystavila stály most nad Váhom pri Veľkej Bytči. Snemovňa návrh Urbanovského neprijala.

Nasledovalo pojednávanie menších návrhov. Snemovňa jednohlasne prijala návrh zákona o zaokrytí deficitu pri millennárnej výstave; pri pojednávaní návrhu zákona o zrušení malej lutrie rozpriadla sa živšia de-

batta. *Polónyi* je proti zavedeniu triednej lutrie, odporúča vláde, aby ztratu, ktorú štát utrpí zotrením malej lutrie, iným spôsobom hľadela nahradiť, nie uvedením do života triednej lutrie. Po vysvetlení finančného ministra *Lukácsa* snemovňa prijala návrh bez zmeny.

13-ho februára. Dneskajšie zasadnutie vyplnené bolo pojednávaním vyzdvihnutia takzvaného imunitného práva niektorých vyslancov. Zatým boli pojednávane prosby, načo nasledovali interpellácie. Franc *Kossuth* interpeloval v záležitosti ostrova Kréty a tvrdil, že je situácia veľmi povážlivá, lebo sa o tom hovorí, že jedna čiastka našej armády má byť mobilisovaná, spytuje sa tedy, či ohľadom udalosti na Kréte panuje shoda a jednomyslnosť medzi veľmocami? Keď áno, či je nameraná na udržanie pokoja, keď nie, jaké stanovisko zaujima naša vláda?

Ministerský predseda barón *Bánffy* odpovedal, že vláda nenie teraz v tom položení, aby sa mohla o udalostach na Kréte základne vysloviť. Toľko ale môže povedať, že zodpovednosť za smutné pomery na Kréte padá na tie tajné grécke výbory, ktoré ustavične agitovaly; príčinu ale zavdalo ku ním i to, že turecké vrchnosti kladly uvedeniu do výhľadu postavených reforiem bezzákladne a opätovne mnohé ťažkosti do cesty. Pokračovanie gréckej vlády protiví sa radám veľmocí, bo žiadosť týchto je, aby sa na Východe pokoj a dneskajší stav nenarušil. Diplomatieké kroky sa už započaly, aby sa na Východe, a tak i na Kréte ďalším zamotaninám vyhnúť mohlo.

Lepsényi uvádza viacej pádov, kde vraj matrikári sľubencov z príčin chatrných civilne zosobašit sa zdráhali a žiada, aby v týchto pádoch cirkevný sobáš mohol predísť civilný.

Minister *Perczel* dá spomenuté pády preskúmať. Čo sa ale žiadosti *Lepsényiho* dotýka, tu musí oznámiť, že by povolenie cirkevných sobášov pred civilným sňatkom bolo prestúpenie zákona, a toto nesmie nikto žiadať, tým menej zákonodarec tu v sieni snemovnej.

15. februára. Dnes prišiel rad na rozpočet ministerstva orby. Referent *Ludvik Terényi* poukázal nato, že sa od tej doby, čo vedenie ministerstva prevzal terajší minister *Darányi*, hospodárskym záležitostiam venuje zvýšený pozor, výdavky sú o poldruha miliona väčšie.

Marjay vytýka ministrovi orby, že mnoho posluhoval, a nič nesplnil. Obširne líčil stav malého hospodárstva a zazlieva, že minister pestovanie dohánu obmedzuje. Vyzýva ministra, aby sociálno-hospodárskej otázke venoval zvláštny pozor a odporúča výdatnejšie podporovanie chovu domácich zvierat.

Semsey zaoberal sa s agrárnym socializmom a cieľom uspokojenia odporúča vláde, aby uviedla do života malý prenájem. Štát má asi 15 tisíc jutár takých zemí, ktoré by sa veľmi hodily k prenájomu v malom.

Rosenberg zaoberal so tiež s otázkou socializmu a tvrdí, že tento pozostáva z dvoch čiastok. Prvá žiada pozemok, druhá ale mzdu.

Tallian tvrdí, že socializmus na Dolniakoch nenie oprávnený, lebo si tam robotník zarobí aj 300 zlatých. Príčinou socializmu je medzi iným aj tá okolnosť, že sa ľudu chytila pýcha a mánotratnosť. Odporúča zriadenie robotníckych bytov.

Ako gazduje vláda.

Časopisy ľudovej strany obzvlášť pred voľbami ustavične písaly, že tá zprepadená «židovsko-liberálno-zednárska» vláda špatne šafári s krajinským majetkom, že mrhá peniaze daň platiaceho obecnstva na také ciele, ktoré sú nie ani najmenej na prospech obyvateľstva, ba z ľudovej strany ozvaly sa i také hlasy, ktoré nevytváraly možnosť toho pochopu, že vláda previedla voľby za krajinské groše.

Teraz keď sa pojednáva na sneme krajinský rozpočet, voličia ľudovej strany mohli s právom očakávať, že vyslanci ľudovej strany pred snemom *dokážu* tie upodozrievania, ktoré sypaly na vládu časopisy ľudovej strany. Tak by sa to aspoň bolo svedčilo z ohľadu na ich voličov. Veru áno. Dokázal, ale jako? Popísať, popísalo sa to ľahko. Ale dokázal! to je už niečo iné, to už nepatrí do ich rámca.

A vyslanci ľudovej strany sa o to ani len nepokúsili. Hovorili o kortešských prechmatoch pri voľbách a vládou predostretý rozpočet na rok 1897 vo všeobecnosti prijali.

Počujte, voličia ľudovej strany! Vami vyvolení ablegáti *prijali* rozpočet za základ podrobného pojednávania zadaný tou vládou, ktorú časopisy a agitátori ľudovej strany na každom mieste a pri každej nožnej príležitosti upodozrievali: že špatne šafári s krajinským majetkom.

Prečože teda ten rozpočet prijali za základ podrobného pojednávania?

Preto, lebo sa presvedčili, že je rozpočet so-stavený na reálnych, pravde zodpovedajúcich základoch.

Nuž či treba ešte krajšieho dôkazu o rozšafnom hospodárení vlády ako je ten, keď to jej najúhlavnejší nepriatelia prijatím rozpočtu uznávajú. Myslíme, že lepšieho dôkazu niet.

Voličia ľudovej strany i tu mali príležitosť presvedčiť sa o pravdomlupnosti časopisov ľudovej strany práve tak, jako sa presvedčili tí, ktorí nedbajúc na výstražné články, aby neprišli na výstavu, túto predsa navštívili a teraz sami najlepšie vedia oceniť tú pravdomlupnosť «Krešťana.»

Je pravda sice, že sa ľudová strana na sneme sama zľakla tohto svojho kroku. Rozpočet so-stavený na reálnych základoch keď by nebola prijala za základ podrobného pojednávania, bola by bývala vystavená na posmech celého obyvateľstva. Darma je, čo je dobré, uznať sa musí keď to pochádza i od najväčšieho nepriateľa. Aby teda dajako vyliezla z kaše, ľudová strana začína teraz jednotlivé položky v rozpočte neprijímať, aby aspoň ako-tak pred menej vzdelaným voličstvom ukázala, že vláde jedno-druhé nepovoľuje. Rozumie sa, je to len na oko.

Vezmime si len na príklad: Jeden vyslanec ľudovej strany položku na všeobecné zdravotníctvo neprijal len preto, lebo že sa vraj na tomto poli nič nevykonalo a summa, ktorá je v rozpočte obecná na zdravotnícke záležitosti, že je mala.

Nuž akože to má človek pochopiť? Ak sa dosavád' málo vykonalo na tomto poli, tak ten pán doktor-vyslanec mal by len s radosťou prijať a odhlasovať tú summú, že sa pomocou nej voľačo vykoná. Keď sa mu tá summa zdala byť pri malou na ten cieľ, mal mať pred očima finančné polozenie krajiny, ktoré nedovoľovalo viac obeťovať na ten cieľ. I v tamtom, i v tomto prípade vidno teda len to, že vláda predostrela reálny rozpočet a vyslanci ľudovej strany sú v pomýkove, lebo — ako z uvedeného pádu vidno — nevedia kam z konopí, a oponujú len preto, aby voličom zasmetili oči.

Rozpočet je alebo dobrý, alebo zlý. Keď je zlý, nemala ho ľudová strana odhlasovať vláde. Ponevác by to ale bez studu povedať nemohla, tak je rozpočet dobrý, reálny a preto ho prijala aj ľudová strana. Že teraz jednotlivé položky v rozpočte ľudoví vyslanci neprijímajú a chcú toto svoje pokračovanie zakryť tak malichernými dôkazmi ako pri položke o zdravotníctve, to je len zaokrývanie slabosti ľudovej strany, ktorá nevie teraz dokázať to špatné šafárenie s krajinským majetkom, z ktorého vládu obviňovali časopisy ľudovej strany.

DOPISY.

Od Kysuc.

Otený pán Redaktor!

Pod menom „Sami Goldstein“ vychádzajú v „Krestanovi“ často články a klapencie, ktoré obrazujú čestné obecnstvo trenčianskej stolice. Jako nič nezostane tajomstvom, tak aj to vychádza na svetlo a všeobecne sa hovorí o tom, že Sami Goldstein nenie nikto iný jako Ondrej Majer, kaplán dlhopolský. Ja tohoto pána kaplána len natoľko znám, nakolko som ho pred pár rokmi podtrúcného videl, a teraz od vieryhodných a dobre ho znajúcich osôb počúvam, že si ľubí nazreť do flašky, a potom že v takom stave píše tie balamutiny a klapencie, a píše tak jako trugom omámený chlap, ba píše tak surovo, že by ani paholok tamejšieho pána farára. Jozef Poláček nebol vstave tak surovo písať. My nejdeme otáznemu dopisovateľovi výčitky robiť, lebo z jeho čarbanín dá sa uzavierať, že už morálne hlboko upadnul, zdá sa, že bárs je kňaz, do špatnej triedy roztopašných patrí, my sa len nadmieru čudujeme, humánnemu a všeobecne milovanému pánu farárovi dlhopolskému, Ludvikovi Gáspár, že sa nepostará o to, aby tento, tak sa zdá, rozumu pozbavený chlap do opravujúceho domu doprevadený bol.

My Sami Goldsteina celkom zapovrhujeme a s ním pojednávať nejdeme, ale sa obraciame k pánu farárovi dlhopolskému Ludvikovi Gáspár a tohoto čo rázneho a pokoja milovného muža úctive vyzývame, aby tieto, jako sa hovorí, od jeho kaplána pochádzajúce táraniny zamedzil, veď dobre vie, že tie neslúžia ku cti katoľickému kňazstvu, ktorého vážnosť už i tak mnohí. Sami Goldsteinovi rovni duchovní, hlboko podkopali.

Konečne aj pri tejto príležitosti sa sviatočne osvedčujeme, že nám takéto táraniny neimponujú, a my v jakýchkoľvek okolnostach zostaneme krajine a kráľovi oddaní, katolíckej viere verní, ale slobodomyselní občania, lebo sme presvedčení, že nám je len takto možno v každom ohľade napredovať; presvedčení sme, že len človek slobodomyselného ducha môže byť dobrý kresťan, lebo však sám Kristus slobodné zásady rozširoval.

P. K., S. K., D. P.

Z Vadičova, vo februári.

Otený Pán Redaktor!

U nás sa mnoho tára ešte vždy o tom, že budú nové voľby, lebo že predošlá voľba bola falošne prevedená. Tieto chýry púšťajú do sveta iba tí, ktorí chcú ľud i naďalej v nepokoji držať.

Musím ct. čiteľom sdeliť, že u nás nejde všetko v kresťansko-katolíckom duchu. Pred Vianocami stalo sa v našej fare, že gazdovi menom Gašpar Bardi ochorela žena. Muž išiel na faru a prosil pána kaplána, aby mu ženu ospovedal. Na túto celkom oprávnenú prosbu odpovedal mu pán kaplán, že do liberálneho domu nejde spovedať. Keď ale menovanému gazdovi žena zomrela, a skormútený manžel vyčítal peniaze za pohrab, potom už pán kaplán viac nehovoril, že do liberálneho domu nejde pochovávať.

Ešte jedon smutný, poľutovania hodný prípad musím sdeliť. Nedávno sa u nás v kostole pobili dvaja ľudári. To sú potom tí nábožní ľudia, čo nás liberálov vyhlasujú za bezbožných a čertom posadlých.

Zimu máme teraz dobrú, hnoj vyvážame do poľa. Rychtárske voľby sa nám blížia. Nateraz nemáme nič zvláštne nového. Časom viac budem môcť sdeliť.

Karol Imre.

Púchov, 11-ho februára.

Otený Pán Redaktor!

Rácte prijať tieto riadky do nášho Opravdového Krestana.

Včera navštívil nás náš milovaný vyslanec Jurko Kubinyi, ktorého príchod do nášho kruhu nám je vždy, veľmi milý. On vždy každému, kto sa k nemu obráti, dobrou radou a pomocou prispeje. Nech nám ho Pán Boh v stálom zdraví živi na mnohé roky!

Máme pred sebou voľby mestského zastupiteľstva; máme nádej, že liberálna strana dostane značnú väčšinu. Núdzu máme o rychtára, lebo terajší, Ján Pokorný, ktorý je spolu apatekárom, rychtárstvo, ktoré mu vraj veľmi na farchu padá, viacej neprijme. Z liberálov by boli traja, lenže sú chudobní a z ľudárov len jeden, ktorého ale nezvolíme. Zo židov by bolo viacej súcich, ale na to naše obecnstvo ešte jakosi pristáť nechce, žeby židák spravoval záležitosti mesta.

Z našej doliny vystahujú sa štyria ľudoví agitátori, asice preto, že ľud nimi pre ich ľudárstvo zapovrhol. Jeden z nich ide vraj kdesi do Slavonie, druhý len na Myjavu, tretí do Modry a štvrtý vraj za jakéhosi agenta. Za to buď chvála Panu Bohu, aspoň bude čisté povetrie a úbohý ľud bude aspoň v pokoji a nebude vždycky drážděný a poburovaný, keď mu veru aj tak toho pokoja treba, aby sa pri rozličných trampotách života jakosi zotavit mohol.

Jar sa blíži, no ale aj bieda nakúka do našich príbytkov, lebo minulý daždivý rok mnoho škody natropil. Zbožie porastlo, slama od poly zhnila, taktiež aj

zemiaky. Ovocia nebolo, jarmaky byly zakázané a tak roľník nemal z čoho vziať groša na výplatu. Teraz by potreboval krmu, slamu, zdravé neporastlé zbožie ku sejbě a tiež aj zemiaky ku sadeniu, ktoré nám pohnily. Úfame že sa vrchnosť postará o nás a zaopatrí nám veci tieto na splátky, aby sme tak úžernikom nemuseli padnúť do rúk. Bože daj nám budúci rok požehnamejší, než bol predošlý! S Bohom.
Púchovčan.

Felső Zsadány.

Veľactený Pán Redaktor!

Už dlhší čas prešiel, čo z nášho vidieku nebol žiadon chýr v tomto časopise uverejnený, preto aspoň ja pár riadkov chcem napísať a jednu-druhú udalosť sdeliť.

Nedávno sme mali kostolnú slávnosť, totižto posviacanku dvoch bočných novozaopatrených oltárov, pri ktorej slávnosti okrem našich veriacich súčasťníci sa aj z iných obcí mnohí ľudia a pritom aj početná inteligencia. Musím spomenúť, že tieto dva oltáre sú veľmi pekné a dom Boží okrášľujúce, lenže aj dosť veľa peňazí koštujú, asice 700 zl., no pre taký chudobný a k tomu tesný a vlhký kostol jako je náš, sú to veci drahé a škoda ich bude, keď sa za 1—2 roky pokazia od veľkej mokroty, ktorá až múrami tečie. Oltáre tie mohli by stáť v bársktorom mestskom kostole. Je pravda že náš pán farár je horlivý a o kostol sa stará, on tieto oltáre nielen účinnosťou, lež aj bohatou peňažitou podporou zaopatril, avšak myslím, žeby lepšie bolo bývalo, čoby sa len lacnejšie oltáre boli zaopatřili a radšej na hlavný oltár jedno 100 zl. obrátilo na pozlátenie a prebarvenie a tak by aj kostol bol býval ozdobený, aj peniaze by sa byly zgazdovaly, ktoré nám aj tak chybujú a taká škoda by nebola bývala, keď — jako som už spomenul — o krátky čas sa tie pekné veci pre vlhkosť pokazia a ošpatnejú. Pritom všetkom vďaka a chvála pánu farárovi za jeho horlivosť, lebo v krátkom čase, jako je tu, veľa previedol v prospech nášho kostola: vystavila sa veža, mnohé veci sa do kostola zaopatřily, taktiež aj teraz spomenuté oltáre, čo všetko veru veľa peňazí stálo, čo je tak chudobnej obci ťažká vec vyplatiť, kde ľud leďva žije a porcie spláca. Pred pár rokmi vystavila obec novú školu, organ, hlavný oltár, ku čomu veľmi málo iní prispeli a tak behom 10 rokov priniesol ľud veľmi mnoho obetí, z tej príčiny by sa už zo pár rokov zišlo, čoby ľud náš od takýchto výdavkov bol oslobodený, kým zas trochu nagazduje, lebo veď súrna a najhlavnejšia potreba by bola náš malý kostol zväčšiť, čo sa pri horlivosti pána farára aj ľahko stať môže, lenže ešte nie teraz, aby sme voláko do dlžoby neupadli, lebo chvála Pánu Bohu doteraz je od toho ešte naša obec čistá, lež keby sme odrazu veľa začali, ľahko by sme do toho upadli.

Učiteľa máme tiež obľúbeného, lež nie pre súcosť učiteľskú, ktorú vo mlyne nemohol nadobudnúť, lež pre jeho nadmieru dotieravosť k ľudu, v čom je on veľmi sikovný, ktorá vlastnosť nenie každému daná. Organovať vie, lež nie tým spôsobom, jako patři do kostola, lež radšej na komédiu; také melódie, jaké on vyspevuje a vyhráva ani jedon hudobník nevydal, žeby človek dakedy usiel z toho kostola, keď sa tá komédia so spevom a organom začne robiť, menovite jedno „Tantum ergo“ by som smele mohol do divadla odporúčať, tam by azda skorej patrilo, jako do kostola. Nuž ale pán učiteľ má za obyčaj, že všetko, čo predtým za dlhé roky bolo všeobecne za dobré a pekné, či v škole, či v kostole zmanané, to všetko zatracuje, to je všetko zlé, a len to

je dobré, čo on s jeho vysokoučenosťou a vzdelanosťou vymyslí, lež pritom všetkom obecenstvo inteligentné prínútené je svoje deti pred časom do mesta do školy dávať a drahé peniaze platiť, preto, že tu sa zhola, ale zhola nič nenaučily. Uvidíme jaké pokolenie bude o 15 rokov.

Ešte by mal aj iné čo písať, lež to zas na iný raz nechám, len to ešte ehcem pripomenúť, že ja už v kostole miesta nemám, pritom všetkom, že som lepším katolíkom, jako bárs kto iný, no nezúfam preto, veď je Pán Boh vševedomý, ktorý vidí všetky činy, aj mňa vyslyší a uvidí bárs s ktorého miesta, farizeus som nebol nikdy, ani nebudem.
Gráder Michal.

Revúca (lip. st.), vo februári 1897.

Veľactená Redakcia!

Som tak smelý a aj ja sa ozývam z tohoto kúta, lebo so všetkých strán čítam niečo, a o nás nemá raz kto čo povedať. Pravda dosť ľudí sa najde, čo už aj mne sľubovali, že jedno-druhú do tohoto obľúbeného časopisu budú písať, ale nadarmo som čakal, nič som sa nemohol dočkať a preto sa ja chytám pera a prosím mojich pár riadkov uverejniť.

My sme v tomto vysoko ležiacom kraji do pol zimy boli bez sňahu, ba sme sa nazdali, že ani žiadneho mať nebudeme, a k tomu bolo tak teplo, ako hockedy na jar, ale sme sa v nádeji sklamali. Teraz od pol zimy toľko sňahu nám napadlo, že ho je miestami aj pri mnoho, no ale nám bol aj zapotreby, bo by bolo bez neho dosť zle bývalo, lebo by sa nebolo mohlo drevo z hôr vyvážať, a boli by sme zostali bez zárobku; ináč by sme dosť spokojne žili, keby sme len od tej, už dosť na všetky strany potrestanej ľudovej strany búrení neboli. Pravda naši ľudia by v tichosti žili, ale ich tie reverendy len vždy huckajú a búria najviac však len ľahkoverné a nerozumné ženy. Stalo sa, že sme mali 2. februára, t. j. vo sviatok „Očisťovania Panny Marie“ tu u nás posvätenie chrámu. Na tieto sviatky je tu v okolí vo zvyku, že naši páni farári zo susedných dedín sa jedon ku druhému sijdu, a jeden druhému pomáhajú. Ľud spovedať a kázne kázať a po službách Božích si už spolu porečnia u nášho pána farára a on zase u nich, a tak to radom ide. Tohoto roku držal kázeň v našom kostole farár zo susednej Lúžnej pán Štefan Rovder. Musím pripomenúť, že som starší než mladší, ale tu múdrosť čo ten má, som u žiadneho pána farára nezbadal a veru som už mnoho kázati počul. Tu jeho kázeň celú ale ani nepodávam tu, len niektoré čiastky, aby sa ctení čitatelia presvedčili o jeho múdrosť, ako vie na deň posvätenia chrámu kostol uctiť, a svetu taký sviatok rozložiť. Započal takto „Boh je najväčší Pán na zemi a všade“ ale tieto slová nebol vstave vysvetliť, lebo sa mu, ak minulú noc spal, muselo niečo iné snívať, hneď nato začal o liberáloch rozprávať, to sú vraj nie ľudia, to sú čerti, tí do kostola nechodia, a len so židmi držia, tí slobodní murári. V tom sa ale mýlil, u nás sú veru liberáli tí najpobožnejší ľudia a tí viac Pánu Bohu slúžia, než bárs kolko učených ľudárov, — ďalej káže: vy chudobní sedliaci, vy ste páni, tí čierni, to sú len vaši sluhovia, vy keď si daň zaplatíte, nemáte sa čo báť, môžete robiť čo chcete na svete. — Dobré že im už nepovedal, môžete ist každého zabiť, a rabovať, kradnúť atď. O Pánu Bohu krem toho počiatočného slova nebolo ani spomienky; nuž hľa takých duchovných pastierov máme. Hovorí, my sa staráme o vieru, to ale nenie pravda, lebo takýmto chovaním sa ju zapovrhujete, a učíte ľud, aby ju tiež zapovrhoval. Pravda

tomuto p. farárovi sa nemáme čo diviť, ctení čitatelia, lebo tento veru dobrým príkladom nevie predísť ľudu, o ňom nič dobrého nepočúť v tomto okolí.

Jestli slavná redakcia privolí, na budúce budem tak smelý viac písať s Bohom *Revúčan.*

Hornia Orava, 15. februára.

Veľactená Redakcia!

Od minuloročnej ablegátskej voľby veľmi málo bolo sdelené od nás v tomto obľúbenom časopise. A veru mnoho by sa dalo písať zaujímavého, ale pretože sú to len miestne novoty, netreba ich ani spomínať.

Pripomeniem len dačo o „ľudovej strane“; o tej rozchýrenej samospasiteľnej sekte; o tej doplňovacej čiastke cirkve Kristovej; o tom žriedle k obdržaniu milosti atď. jako ju kňazia ešte pred voľbou s kancov v chrámoch nazvali. Nazvali ju tak preto, lebo chceli čím viac privrzcov pod jej nečestné prapory sbubnovať. To sa im podarilo, lebo náš sprostý ľud duševne i telesne je zapriahnutý v jarme kňazskom. Jeho vôľou vládze kňaz do tých čias, kým ľud sprostý je, a žeby takým i naďalej zostal, kňazia usilujú sa prekaziť všetky namáhania, čeliace k vzdelávaniu, k učeniu ľudu. Dobrými pomocníkmi sú im ich mendíci-rechtori, ktorí bohuziaľ, ešte vždy pod kommandom farárov stoja.

„Ľudová strana“ aby svojmu kandidátovi mandát zaopatřila, dotyčne aby počet svojich privrzcov rozmnožila, blásala, že jestli kandidát ľudovej strany prepadne, od nového roku za zápis narodenia a smrti 1—2 zl. za sobáš ale 6 zl. bude platiť správcom štátnych matrik. Jestli ale zvíťazia: že nielen nič platiť nebudú, ale aj matriky, štátni matrikáři prepadnú. Kandidát ľudový zvíťazil, matriky ale neprestaly. Ľud sa presvedčil, že kňazia ho oklamali; lebo nielen že neprestaly štátne matriky, ale sa ani nič neplatí. Toto poslednejšie je príčinou, že správcovia matrik nabývajú u ľudu takú úctu, jakú to ich úrad zasluhuje.

Oklamali sa bludári; ľud ich opúšťa, lebo z tých sľubov sa nič nevyplnilo, čo pred voľbami nasľubovali. Nesvedomiti vodcovia tejto poblúdenej strany, chcújc v nepokoji ľud ešte i naďalej udržať, vždy nastolia čosi nového, čím by ľudu sňusili štátne ustanovizne. Čo prospešného v stolici sa započne alebo koná, to všetko pripisujú len ľudovému ablegátovi nášho okresu.

No nepotrebné mi spomínať tie zázračné výsledky jeho na sneme; a o tých ešte nikto nevie nič.

Najnovšie je, čím bludári búria: že chcú na celej čiare pozakladať konsumy, ktorých je už niekoľko v našej stolici. Najnovšie zakladajú v Hruštine; a to rechtor, ktorý na pol šúcha od nosa nevidí, bo je slepý. Potom na Bzinách a aj v ďaleko-široko chýrnej Zá-zrivej.

Tieto konsumy sú podobné ich základateľom; cieľom ich je zničiť malokupecov po dedinách a obohacovať veľkokepcov v mestách. Comu sa Janko nenaučil, to sa Jano nedoučí; tak aj kňazom nie zakladať konsumy, ale breviar do ruky.

Inde zas búria proti železnici, ktorá by sa mala stavať hore našou stolicoú. No to je za rozum, tri roky to držať za potrebné v stolici a len teraz za neosočné? O vy bludári, vy istotne ešte v Asii alebo v čiernej Afrike ste rozum predali. Kedy že budete svedomitejšími?

Ale azda aj vás Duch svätý osvieti ako mnohých už z vás. To vám praje váš *Stefan Oravec.*

BESEDNICA.

Šťastný okamih.

Napísal: *Lípovský.*

„Mariena! Chytré s tou maltou!“ — ozval sa hlas Jožka Hrivnáka, nahnúvšieho sa ponad ohradu lešenia, aby videl prečo dievčence tak dlho maltu nenosia.

„A čože len na mňa vždy pokrikujete!?“ — ozvala sa všetečná Mariena. „Veď sú tu aj druhé, čože len mňa vždy ženiete?“

„No len neodvrávaj. To sa mi neľúbi!“ — volal Jožko, nie snáď žeby bol na Marienu nahnevany, ale len preto, aby ju zase mohol uštipnúť, keď donesie maltu.

„Daj sa ti mi pána!“ — hundrala hlasne Mariena. „Že sa mu to vraj neľúbi! Či ja dbám? Nikdy nemá so mnou pokoja. Len vždy Mariena a Mariena.“

„No veď už len nešomri toľko!“ — vpravil jej Jozef, keď vyliali maltu do kisne. „Veď mi preto budeme svoji!“ — dodal a uštipol Marienu.

„Len si vy inde hľadajte pár a mňa neštipte. To by mi ešte bolo treba, vydať sa za vás. Však vy čo zarobíte, všetko nechávate v kréme.“

S tým odišla pospevujúc i so svojou kamarátkou, nesúc nosidlo každá v jednej ruke.

Jozef jej nedal odpovede, ale začrel do malty a tak silne šmahol keľňou na múr, že sa malta na všetky strany rozprskla.

Jeho kamaráti spozorovali, že sa Jozef trochu nahneval a preto ho Ďuro hneď chcel potešiť:

„Mal by si si aj koho vziať, Jožo! Čo len Mariena, takých dostaneš na každý prst päť. Ani by sa len za ňou neobzrel. Či nevidíš, že sa vždy na paliera usmieva?“

„Veru Ďuro má pravdu,“ — dokladal Čtevo. „Je to roztopašnica, na každého sa usmieva. A i na tanci len vždy pozerala kde sedí palier. Ako by sme my neboli takí ako on?“

Murári na to zamkli a každý s chuťou pokračoval v práci. Len Jožkovi nešla akosi práca od ruky. S časom na čas sa zadíval pred seba a vzpomätával sa len vtedy, keď daktorý murár volal o maltu alebo tehly.

Trápilo ho, že mu Mariena tak otvorene pred všetkými povedala pravdu, že čo zarobí, odnáša do krémy. Slová kamarátov, ktorí hanili pred ním Marienu, ho nepotešily, lebo vedel, že Mariena povedala pravdu a to, že sa Mariena usmievala na tanci na paliera, nebral tak prisne ako jeho kamaráti.

Mariena bola veselá vždy a na každého sa usmievala, kto pozrel na ňu. Bolo to u nej vo zvyku. Na jej tvári bol vždy úsmev. Nikdy ju nevideli smutnú a tak Jozefa pälily jej slová, tým viac, lebo sa mu Mariena pozdala.

A veď Mariena ani nepovedala nepravdu. Jozef často vysedával v kréme. Ako zazvonili „fajront“, už sedel v kréme a keď zazvonili do práce — vychádzal z krémy. A keby len to. Ale v sobotu večer riadne premrhal všetko, čo mu z práce zbudlo a keby mu neboli celý týždeň „borgovali“, bol by musel vari hladom zomrieť. Viedol on taký život, jaký sa nesvedčil na poriadneho mládenca. Často sa v kréme aj pobil. Preto mu ostatní vyhýbali. Lebo koho Jozef raz potriasol, tomu nenapadlo postaviť sa niekedy oproti nemu. Mal obrovskú silu. A nedávno stalo sa mu aj to, že keď prišiel

na svoj nocľah, vyhнали ho, lebo už druhý týždeň neplatil za nocľah. Slovom, Jozef nebol zlým človekom, len to bolo jeho chybou, že veľmi obľuboval tú besnien, ktorá ho zbavovala všetkého.

Tento jeho život prišiel na um Jozefovi, keď ho Mariena pred ostatnými tak zahanbila. On jej to nemal za zlé a bolelo ho len to, že mu pravdu do očí ešte nikto tak nepovedal, ako ona. Ale čo je pravda, to je pravda. To nabliadol i Jozef, keď mu myslou prelietlo všetko to, čo on v svojom živote už porobil. Predstavili sa mu v myslí jeho kamaráti, ako v nedeľu v čistých sátech prišli do kostola, popoludní nazreli aj do krémy, ale len na hodinku — a on — ešte včerajší, s pomútenými očami, zachrípnutý od spevu a kriku tam sedával. A tí slabúchovia ani tolko nezarábajú ako on — a predsa si nadobudnú jeden hodinky, druhý prsteň a on takto nič a nič. Co zarobí to prepíše.

„Ej, nie je to život, aký ja vediem!“ — vzdychol si Jozef z hlboka.

A v jeho myslí vzkrsla myšlienka aby sa obrátil na lepšiu cestu. Umenil si, že od týchto čias bude tak žiť ako jeho poriadni kamaráti. Do krémy nepôjde a o krátky čas bude tak zaodetý ako ten palier, na ktorého sa Mariena vždy usmievala. A k zadržaniu tohoto rozhodnutia donucovala ho i láska k Mariene, lebo mu ona veru nebola ľahostajnou, bárs čo hovorily robotníčky o jej pomere s palierom.

Keď sa večer robotníci domov rozchádzali, Jozef nešiel do krémy ale pobehol za Marienou a skoro prosebným hlasom ju oslovil:

„Marienka, teda sa opravdu hneváš na mňa.“

„Čoby sa hnevala!“ odpovedala prekvapená Marienka. „Skôr by ste sa vy mali hnevať na mňa, že som vám dnes povedala pravdu!“

„Ja sa preto nehnevám, lebo si mala pravdu. Ale uvidíš, že sa od týchto čias polepším! Nepôjdem do krémy!“

„Vy že nepôjdete?“

„Nie!“

„No, nato som zvedavá!“

„Však uvidíš!“

„No, to ma bude tešiť,“ riekla Marienka s patrnou radosťou, „len to je otázka, ako dlho to potrvá?“

„Do tých čias, pokým mi neodopreš, že budeš možou. Lebo inak zase len taký život povediem!“

Marienku tieto slová zarazily. Nevedela hneď čo má Jozefovi na to povedať.

„To vám teraz prisľúbiť nemôžem,“ riekla po dlhšom premýšľaní, „lebo ste ešte ničím nedokázali, že chcete naozaj inakší život viesť a byť hodným mládencom ako ostatní.“

„A keď ti to dokážem?“

„Potom vám dám odpoveď!“

Medzi tým došli až ku domu, v ktorom Marienka bývala a Jožko s Marienkou sa tu rozlúčil, uistujúc ju, že bude viesť lepší život.

Toho večera sa krémár veľmi zadivil, keď jeho stály a aj vítaný hosť Jozef Hrivnák neprišiel. Myslel, že zašiel volakde inam po povinnosti, ale keď ani na druhý deň ani na obed, ani na večer neprišiel, nevedel si vec vysvetliť a obávajúc sa teraz už len o dlžobu, vyšiel pred „fajrontom“ ku múru vziať Jozefa na otázku, prečo neprichodí a kedy dlžobu vyplatí.

Jozef vedel čo chcel krémár a rovno šiel k nemu povediac mu, že si v sobotu dlžobu vyplatí, ale do krémy viac nepôjde. Krémára tento obrat prekvapil ale myslel, že to potrvá len do soboty. V sobotu večer že príde, a že Jozef ostane len tým starým Jozefom.

Ale zklamal sa. V sobotu večer Jozef prišiel, dlžobu si vyplatil a bez toho, aby si bol čo i len za pohárik vypil, odebádzal. Kamaráti ho volali, aby si prisadol, ale darmo. Volačo ho tiahlo dnu. Zastal vo dverách jakoby o volačom premýšľal. Zápasil so sebou. Urobil krok — späť. Ale potom náhle, ako čo by ho bol niekto von vytrhol, rozhodným krokom vstúpil von z krémy a spechal domov na svoj byt. Večer ho ešte dačo povzbudzovalo k odchodu, nenachádzal si miesta, ale predsa si ľahul a unavený usnul.

Na druhý deň rano bol ako znova zrodený. Len teraz cítil jak krásny sviatok je nedeľa. Už dávno sa nestalo, že by bol v tento slávnostný deň triezvy. Vyšiel na ulicu všetko ho tešilo. Obišiel krému a zašiel do chrámu, v ktorom už dávno nebol.

Dievčence od múru boli tiež v kostole a keď videli Jozefa, celé preľaknuté zadívaly sa na neho. Len Marienka sa neobzerala. V myslí jej prelietlo, čo jej bol povedal Jozef.

Túto prvú nedeľu svojho preporodenia ztrávil Jozef prechádzkami po hlavnom meste. Obzrel si jedno-druhé a večer spokojný so sebou ľahol si na odpočinok.

S Jozefom stal sa skutočne obrat. Darom si tropili z neho žarty pri múre. Keď bolo žartov primnoho, pohrozil im, a zartovníci vediac akú Jozef má silu, utíchli, aby im tú silu nedali pocítiť.

Od toho času minuly asi tri mesiace.

Jozefa vidíme v poriadnom odevu kráčať popri Marienke. Idú na nedeľné služby Božie. Teraz už chodia spolu i do práce, i od práce. Čím väčšmi ubýva čas od toho dňa, čo sa bol stal s Jozefom obrat, tým lepšie ľnú k sebe. Konečne Marienka videla, že sa z Jozefa stal hodný mládenec a že teraz už aj iné dievčatá pozerajú za ním, prívolila prosbám Jozefovým a mladí ľudia o krátky čas stali sa manželským párom.

Pravda to sa palierovi, ktorý by si bol sám chcel pojať Marienku, nezdalo. Palier si myslel, že keď sa Marienka na neho usmieva, že ho už aj ľúbi a preto bol o jej láske akoby ubezpečný. Čakal len na podzim, keď bude mať viac času. Bol teda nemile prekvapený, keď ho jedného dňa pozval Jozef na veselie.

Palier bol človek pomstivý a umienil si, že sa za to vypomstí na Marienke. Proti Jozefovi nemohol nič namietat, lebo bol prvým robotníkom a potom i sila Jozefova prišla na um palierovi. Keď ale Jozef videl, že palier vždy robí krik s jeho manželkou, jednoducho nedovolil jej viac prísť ku múru robiť a tak sa vyšlo všetkým krikom a vadám.

Od svatby Jozefovej minul už rok. Z Jozefa sa stal skutočne dobrý, poriadny, triezvy manžel, ktorý svojej Marienke ani len v myšlienke neublížil. Do krémy ani len na hodinku nanazrel. Radšej mu Marienka doniesla z krémy za pohár vína, ktoré mu takto bolo viac na ošoh, než keď by bol v kréme pil za litre. Žili šťastne a blažene a kochali sa vo svojom malom Jožkovi. Malý synček bol im jedinou potechou a havením sa s chlapčekom trávievali celé večery v najlepšej shode.

Jozef bol teraz pri múre ďaleko od svojho bytu a tak mu Marienka nosievala obedy v hrncoch. Jedného dňa, keď doniesla obed, malého Jožka — aby ho nemusela niešť hore lešením až na tretie poschodie — posadila pri múre na zemi, dajúc mu kúsok chlebička, aby bol spokojný pokým vynesie mužovi obed.

Keď Marienka vyšla na lešenie tretieho poschodia a obzerala sa kde je Jozef, pristúpil k nej palier, ktorý bol niekedy myslel, že ho Marienka miluje.

„Ale si to ty, Marienka?“ pýtal sa nad švárnosťou ženy zadivený palier.

„Veru ja, pán palier!“

„No veru som ťa sotva poznal, tak si opeknela,“ a pri tom ňstipnul Marienku na líci.

Jozef práve v tom okamihu došiel ťa a keď videl, že palier ňstipnul jeho manželku, krv v ňom sovrela.

„Stúpte si vašu slúžku, ale nie moju ženu!“ zkríkol nazlosteny Jozef až sa lešenie otriaslo.

„No veď som ju preto nezjedol!“ — odvrkol palier.

„Nie, nie; ale to si zakazujem, a nabudúce nepovázte sa to urobiť, lebo zle obídete!“

Marienka tíšila Jozefa aby sa nedohadoval a Jozef by bol snáď aj utíchol, keby sa palier urazený vyhrážkou Jozefovou, nebol zpät vrátil.

„Ja že zle obídem?“ tázal sa nazlosteny palier.

„Ano, vy!“ zkríkol Jozef.

„Vy že mi voľačo urobíte?“

„Ano, ak sa ešte raz dotknete mojej ženy!“

A dvaja rozzúrení ľudia stali si zoči-voči. Jozef zdvihol ruku. Marienka žalostne nariekala a chcela si stať medzi nich.

„Vy ma chcete udreť?“ tázal sa s iskriacimi očami palier a v nasledujúcom okamihu búšil Jozefa do prs.

Jozef postúpil krok nazad ale v tom okamihu chytil paliera za prsá.

„Ty bedár, ty si ma udrel!“ a zatriasol ním až lešenie práskalo. „Ty si sa opovážil mňa udreť!“

A rozzúrený Jozef, ktorého oči horely zlovestným plameňom, ešte raz mocne zatrasúc paliera, naddvihol ho v povetrí a v nasledujúcom okamihu preložil ho ako hrúšku cez ohradu lešenia aby ho mrštil dolu.

„Jozko!“ zvolala Marienka a omdlela.

„Ježiši Kriste!“ zhýkli dívajúci sa murári.

A Jozef v tom okamžiku, keď cheel pustiť paliera dolu, uzrel na zemi svojho synka Jozka, ako sa baví s kameňkami. V svojej vzteklosti sa vzpomätoval. Hlavou jako blesk prelietla mu myšlienka o dlhom väzení a o tom, kto sa bude starať o jeho Marienku, o jeho synka. Šťastný okamih! Jozef ešte silnejšie stisol svoju ruku, ešte raz zatriasol paliera v povetrí a postavil ho na lešenie so slovami:

„Bedár! Daj pokoj mojej žene!“

Filip Melanchthon.

V nedeľu oslávili protestanti na celom svete 400-ročnú pamiatku narodenia Filipa Melanchthona, povestného spolupracovníka Lutherovho na diele reformácie.

Filip Schwarzerd, ktorý dľa vtedajšieho zvyku pogrécil svoje priezvisko na Melanchthon, narodil sa dňa 16. februára roku 1497 v mestečku Brettenu. Keď skončil školy stal sa profesorom na vysokých školách v Tubingách a roku 1518 povolaný bol za profesora gréckeho jazyka na vysoké školy vittenbergské. Tu sa soznámil s Martinom Lutherom a tu svojím perom a výrečnosťou stal sa verným pomocníkom Lutherovým. ňn napísal Vyznanie viery, nazvané augšburgským, ponač bolo predostrené na sneme v Augšburgu. Pre svoju rozsiahlu učnosť nazvaný bol Melanchthon: praeceptor Germaniae. Melanchthon napísal mnoho spisov na obranu písma svätého jako i mnohé diela filologického a teologického obsahu.

Jeden list Melanchthonov nachodí sa v archíve v Kremnici. V tomto liste odporúčal Melanchthon kremnickej mestskej rade za kazateľa Pavla Niceusa z Namslavy. Tento list vyšiel i v slovenskom preklade od Pavla Križku, kremnického archivára vo vydaní Lutherovej spoločnosti. Preklad toho listu tu podávame:

„(Želám vám) Božiu milosť kroz jeho jednorodného Syna Ježiša Krista, nášho Spasiteľa a opravdového pomocníka pred všetkým. Čtení, múdri, šlachetní páni! Ráčite vedieť, že Božia múdrosť sama oboje zvestovala, totiž že v tomto poslednom čase sveta budú riše väčšmi roztrasené, ako byly prv, a že si predsa chce Všemohúci Syn Boží Ježiš Kristus ustaviť, až do vzkriesenia mrtvých, večnú cirkev shromažďovať a chce tomu k vôli daktoré hospody (príbytky) a vrchnosti divne udržať. Na túto potrebnú potechu máme často pomýšľať a ňou sa utužovať a máme veselé, kresťanské učenie sadíť (= vstěpovať) a vedieť, že nebude daromnou táto práca. Ponač však ukazateľ tohoto písma, Pavel Niceus z Namslavy, je povolaný slúžiť vašej cirkvi a je preto tu verejne dľa kresťanského poriadku vysvätený, prosím vás, ráčte ho mať priaznive odporúčeným, lebo pilno študoval a je mravným, (tak) že úfam, že sa bude náležite spravovať. Všemohúci Boh, Otec nášho Spasiteľa Ježiša Krista ráč pre svojho Syna kráľovstvu uhorskému pokoj udeliť, vaše mesto a cirkev a vás i vašich milostive zachovať. Dané vo Vittenberku, dňa 12. oktobra 1553.

Váš povoľný

Filip Melanchthon.“

Melanchthon žil po odumretí Luthera 14 rokov a zomrel vo Wittenbergu dňa 19. apríla roku 1560.

Na pamiatku reformátora v jeho rodnom meste Brettene založili z tejto príležitosti museum pre pamiatky reformácie, a v mnohých ev. chrámoch po slávnosti dňa 14. t. m. zavedené byly sbierky v prospech spomenutého musea.

CHÝRNIK.

Arciknieža Otto na návšteve u nemeckého cisára Arciknieža Otto koncom minulého týždňa odcestoval do Berlína na návštevu nemeckého cisára Vilhelma II. Na nádraží uvítal svojho hosťa nemecký cisár a viac kniežat nemeckých. Arciknieža Otto pobavil sa v Berlíne za tri dni.

Inštalácia oravskeho fšišpána. Ludvik Kürthy nadžupan liptovský ako novovymenovaný fšišpán oravskej stolice dňa 15. t. m. prišiel do Kráľovian, kde očakávalo nového fšišpána veľké obecenstvo. Tu ho pozdravil podžupan Jozef Csillaghy v mene obecenstva oravskej stolice, na čo Kürthy v krátkosti odpovedal. Pochod sa na to pohnul do Dolného Kubína. Obce oduševnene vítaly nového nadžupana. Slávnostná inštalácia odbyvala sa dľa obvyklých slávností dňa 16. t. m.

Štatne štipendia pri železnici. Minister obchodu barón Ernest Dániel sriadil 13 štipendií po 500 zlatých pre takých poslucháčov techniky, ktorí učinia záväzný slub, že po skončení svojich štúdií vstúpia do služby ňštát. železníc. Ku ministrovi, ktorý i takýmto spôsobom chce napomôcť študovanie chudobnejších mladíkov, treba zadať prosby o obsiahnutie štipendia do 26. februára v dekanskom úrade technologicke.

Deputácia mesta Lipt. Sv. Mikuláša meškala tieto dni v hlavnom meste Budapešti pod vedením Petra Bohuša. Pod vedením kraj. vyslanca Petra Matušku bola u štát. sekretára Ladislava Vörösa, Maxa Falka a u direktora košicko-oderbergskej železnice Petra Rátha, tým cieľom, aby direkcja tejto železnice nepreložila bydlisko kalauzov a

konduktorov, medzi ktorými je mnoho intelligentnejších ľudí, z Mikuláša späť do Iglöva. Deputácia zo stanoviska kultúrneho žiadala, aby bydlisko kalauzov i naďalej ponechané bolo v Lipt. Sv. Mikuláši.

Kráľovský hrad v Krakove. Poliaci už od dávnejšieho času chcú reštaurovať bývalé sídlo poľských kráľov v Krakove, hrad Wawel, ktorý sa vypína nad mestom a raz už bola aj deputácia u kráľa, aby jeho veličenstvo dovolil pretvorenie Wawelského kaštieľa v Krakove na cisárske sídlo. Kráľ to privolil, ba povedal i to, že by ho veľmi tešilo, keby sa starý hrad opäť skvel v niekdajšej svojej kráse. Tento dávný úmysel teraz sa stane skutkom, z príležitosti 50ročného panovníckeho jubilea Franca Jozefa, lebo zemský snem vo Lvove tieto dni s veľkým oduševnením rozhodol, aby sa reštaurovanie hradu na krajinské trovy čím skôr previedlo.

Nedostatok robotníkov v Šariši. Následkom ustavičného vyvandrovania do Ameriky, nedostatok robotníkov v šarišskej stolici je už veľmi citlivý. Ešte pred desiatimi rokmi, vzdor tomu že išly celé davy robotníkov na Dolnú zem, zostalo doma predsa ešte dost robotníkov tak že sa žatva vždy na čas vybaviť mohla. V posledných rokoch sa toto ale cele zmenilo, tak že väčší gazdovia prinútení sú prenajať si robotníkov z Haliče. Nuž hľa, hovorí sa, že robotník nedostane prácu a predsa v Spiši musia si hľadať robotníkov v Haliči.

Hlavný poľovný majster samovrahom. Gróf Heinrich Wolkenstein tajný radca a hlavný poľovný majster na panovníckom dvore, zastrelil sa v noci 12. t. m. vo Viedni. Grófa Wolkensteina kráľ vymenoval za hlavného poľovného majstra len asi pred tromi týždňami a vždy ho vyznamenával svojou dôverou. Gróf Wolkenstein bol 51-ročný, neženatý. Hovorí sa, že gróf spáchal samovraždu v choromyselnosti.

Smrť. Gróf Karol Pongrácz, pens. plukovník a tit. generál-majór, člen snemovne veľmožov a býv. krajiuský vyslanec okresu vrbovského zomrel dňa 14. t. m. v hlavnomestskej nemocnici Červeného kríža v 65. roku veku svojho.

Zbláznel od radosti. Dojímavý prípad sdeľujú z Genuy v Taliansku. Jeden kaprál pri námorníctve zdedil osemnásť millionov lír po svojom príbuznom, ktorý náhle zomrel. Admirál povolal k sebe šťastného šuhaja a opatrne dával mu to na vedomie. Keď zvedel, že zdelil viac než stotisíc, kaplár sa musel chytiť stoličky, lebo sa mu zakrútila hlava. Po dlhšom čase dal mu admirál na vedomie, že tu ide o osemnásť millionov lír. Ale táto zvesť mala pre neho zlý následok. Úbohý šuhaj od radosti zbláznel.

Šírenie sa nazarénov a baptistov. Nazarění a baptisti šíria sa ustavične na Dolnej zemi. Na jednotlivých vidiekoch aradskej stolice kalvíni hromadne pristupujú k týmto naukám. Reformátsky kňaz v Agya obrátil sa na podžupana stolice žiadajúc poriadky proti šíreniu sa nazarénov, lebo že v jeho cirkvi v krátkom čase prestúpia všetci veriaci na nazarénsku vieru. Podžupan podá zprávu o baptistoch a nazarénach ministrovi výučby.

Jako sa množí obyvateľstvo v Budapešti. Dľa štatistického výkazu hlavné mesto malo 1-ho januára bež. roku 612 tisíc obyvateľov, tedy o 106 tisíc viacej, ako pri popise pred 6 rokmi prevedenom. Je to obrovský, vskutku *amerikánsky* vzrast, keď povážime, že na počiatku tohoto storočia bola stará Pešť iba mestečko počítajúce asi 30 tisíc obyvateľov. Nuž ak že nestihnú dáke pohromy hlavné mesto, tak súdiac dľa tohto prírastu o 20—25 rokov bude mať Budapešť jeden million obyvateľov.

Poštmajsterka samovražednicou. V spišskej obci Bušovce zastrelila sa z revolveru tamejšia poštmajsterka Anna Wassermann a naskutku zomrela. Príčinu samovraždy hľadajú v neznámej láske.

Wahrmannov syn zbláznel. Richard Wahrmann, syn niekdajšieho millionára a krajinského vyslanca Mórica Wahrmana zbláznel tieto dni vo Viedni, lebo prehral bol pri koňských dostihoch veľké summy. Musel byť do jedného blázince vo Viedni dopravený.

Druhé kvitnutie. Keď niekde pod jaseň začnú stromy po druhý krát kvitnúť, píše sa o tom po novinách, prečo by sa teda nemalo písať o tom, keď človek vlastne jeho srdce začne pozde túžiť po láske, a tleť ako srdce šuhaja. Takýto prípad oznamujú z obce Tamásfalva pri Rimavskej Sobote, lebo tam zasľúbil sa tieto dni 67ročný stariec Ondrej Parvitzky s 62ročnou Zuzannou Szüts. Toto sa tiež môže pomenovať druhým zakvitnutím — srdca.

Pozor na deti. Strašnú smrť podstúpilo 6-ročné dievča jednej robotníčky v Boldogfalve. Dievčatko sa ihralo s nožom a medzi hrou spadlo tak nešťastne, že jej nôž cez hrdlo vrazil po srdca.

Ohavy v ľudskej koži. V temešskej obci Zsebely dvom rumunským ženám zomreli manželia a lekárske vyšetovanie objavilo, že tých dvoch mužov otrávil ich manželky. Medzi vyšetovaním prišli i na to, že takéto niečo je v obci cele obyčajnou vecou, lebo ženy, keď zanjú svojich manželov, riadne ich odložia zpod nôh otravou a dosavád nie menej než osemnásť rumunských ženičiek otrávil svojich manželov. Mrtvoly osemnásť obetí najbližšie vykopú.

Nové hlavné gymnásia. V Čabe a Békési chcú otvoriť úplné hlavné gymnásiuma s osem triedami a postaviť moderné školské budovy. Vláda už ohľadom tohoto začala s mestami vyjednávať. V Čabe budúceho školského roku otvoria piatu triedu a na podporu gymnásia v Békési vzali už do tohoto ročného rozpočtu 6000 zlatých.

Posviacka chrámu v Nitre. Nitrianski kalvíni a evanjelici spolu založili cirkev v Nitre a zariadili si skromnú modlitebnicu. Túto posvätil v nedeľu zadunajský reformátsky biskup Gabriel Antal v prítomnosti kňazstva a inteligencie z okolia.

Nová budova pre reálku. V Levoči započnú počiatkom tohoto jara stavať novú budovu pre reálku. Mesto obecalo na budovu 50.000 zlatých a v štát. rozpočte na rok 1897 präliminované je na budovu 130.000 zlatých.

Pozor pri klzačke. Na jazierku v lesíku hlavného mesta prelomil sa pod korčuľujúcimi sa deťmi ľad a dvaja chlapi padli do vody. Ku pomoci im pribehol jeden policajt, ale i pod tým sa ľad prelomil. Na šťastie pribehli ta chytré sluhovia spolku a všetkých troch vytiahli na breh. Jeden zpomedi chlapcov vzdor rýchlej lekárskej pomoci zomrel.

Poštovní úradník defraudantom. Richard Schmidt, 19ročný poštovní úradník v Baňskej Štiavnici pokradol úradné peniaze a ušiel. Štiavnická polícia porobila potrebné poriadky ku zatknutiu mladého defraudanta.

Starý študent. Najstarším medzi všetkými žiakmi na svete bude zaiste Rochus Boryzik, ktorý naštevuje universitu vo Varšave. Boryzik je teraz 75ročný. V mladom veku bral účasť na povstaní a preto ho roku 1846 vyhnanli na Sibir. Len po veľkých námahách podarilo sa mu dať sa zapísať na varšavskú universitu za poslucháča lekárstva. — Ba či ozaj má nádej, že bude kedy liečiť druhých ľudí?

Zabili žandára. Z Hodonína na Morave píšú, že tamojší žandár Ullrich, v jednu z pominulých nocí blízko uhorskej hranice chcel zatknúť dvoch raubšícov. Raubšici sa však vrhli za žandára a prv než by tento bol mohol upotrebiť svoju zbraň, usmrtili ho. Vrahov už chytili a oddali rukám spravodlnosti.

50 zlatých na povraz pre vlastizradcov. Karol Kovács obyvateľ v Kaloči, v svojom testamente, keď bol po 50 zl. poručil na rozličné ciele, doložil, že poručá 50 zlatých pre vlastizradcov — na povraz.

Útulňa pre krajčirov. Majiteľ jedného veľkého obchodu krajčírskoho vo Viedni Krištof Drocelle složil 100.000 zl. základinu na udržovanie útulne pre starých a chudobných krajčirov.

Majetok katolíckej cirkve v Rakúsku Dľa výkazu o daniach obnáša majetok katolíckej cirkve v Rakúsku: cena pozemkov 122.117,395 zlatých, verejných obligácií 132.958,522 zl., kapitálov u súkromníkov 30.446,980 zl., ostatného majetku 9.990,873 zl., spolu 295.513,770 zlatých. Ročný príjem z tohoto veľkého majetku činí ročne 18.985,428 zl., kdežto výdavok 15.807,385 zl. — Rakúsko má katolíckych kostolov a kapln 10,834.

Pekný plat. Najlepšie plateným úradníkom v severoamerických Spojených štátoch je zaiste Hyde, predseda jednej veľkej poisťovacej spoločnosti na život. Má ročného platu 540 tisíc korún. Jeho kollega John Call táhá ročne 400,000 korún. Toto sú toľké platy, žeby aj predseda Spojených štátov čaroval s nimi.

Mužom dvoch žien. Jána Libaru, jedného sluhu pohrabného spolku v Miškoveci na požiadanie rim.-sobotského súdu zatkli preto, že sa dva razy oženil. Muža dvoch žien už odvedli do Rimavskej Soboty kde ho vezme súd na zodpovednosť.

Zamurovaná urážka jeho veličenstva. V Badene srúcajú teraz jeden celý dom, pred šesť rokami postavený, v ktorom je dľa udania zamurovaná jeho veličenstvo urážajúca listina. Súd považuje oznámenie za hodnoverné, a ponevác murár Beller, ktorý sám zamuroval futrál s listinou, už zomrel a teraz nik nevie, kde je listina zamurovaná, nariadil súd srúcať dom a to už v krátkom čase, lebo obyvatelia sa už vysťahujú z neho. Cenu domu, jestli sa oznámenie nedokáže byť pravdivým, nahradí štátna pokladnica.

Odvarok z makovic. Mnohé matky majú zlý zvyk, že svojim nemluvňatom, aby usnuly, dávajú vypit odvarok z makovic ani nepomysliac na to, že to má veľmi nebezpečné následky pre dieťa, ba niekedy, ako to i

tu podaný prípad dokazuje, dieťa príde aj o život. Anna Durčík nádennička v Budapešti tiež navarila svojmu nemluvňatu makovic, aby usnulo a dieťa aj usnulo — na večnosť. Lekári vyšetřili, že nemluvňa zomrelo následkom otravy od makovic a preto polícia zaviedla vyšetrovanie proti matke.

Boj s vlkom. V srbskej obci Sikolei vkradol sa vlk do maštale jedného gazdu, ktorý keď počul blačanie oviec, vybehol do maštale a tam holými rukami vlka chytil silne za krk a ovcu oslobodil, ačpráve ju musel dorezať. Vlk ušiel, pohrýzúc gazdu na tvári a krku.

Nenarušiteľná mrtvola. V Rusku kolujú celé legendy o kniežaťu Du Croy, ktorého mrtvola cez desaťletia ležala nepochovaná v revalskej kaplnke sv. Nikolaja. Mrtvola totiž podivným spôsobom nepodľahla hnitiu, práve tak ako mrtvola Žofie Serédy, niekdajšej panej zámku na Krasna-Horke. Knieža zomrel r. 1701 ale na jeho zovňajšku smrť nezanechala stopy, čo sa vysvetľuje tým, že pöda kaplny obsahuje slúčeniny, ktoré vysušily mrtvolu a tak že ju konservovaly na veky. Mrtvolu kniežaťa Du Croy len pred pár dňami na nariadenie gubernátora vložili do rakvy a pochovali do hrobu. Du Croy bol rodom z Belgicka, ktorý vstúpil do ruskej služby. Roku 1700 stal sa hlavným vodcom ruského vojska, ale pri Narve prehral bitku. Preto ho prekliala jeho druhá vlast a preto musel ležať cez desaťletia nepochovaný v jednom kúte kaplny Nikolajovej.

K OBVESELENIU.

Kto dedil.

Jozef, Michal a Janko sú synovcami jedného zámožného starého mládenca, ktorý im poručil peknú sumičku. Odišli teda ku kráľovskému notárovi aby prevzali dedičstvo.

Král. notár: Z tých dvanásť tisíc zlatých, ktoré vám strýc poručil, po stiahnutí trov a zákonných poplatkov, na každého z vás pripadne čistých dvetisícpäťsto zlatých.

Jozef: Teraz už . . . len to jedno neviem . . . či náš strýc zomrel nám, alebo vám.

*

Duchapřítomnosť.

Slučna Lina: Nevydala by sa nikdy za človeka, ktorého by nemilovala.

Slučna Mina: A keď by ťa pýtal bobatý človek? *Slučna Lina:* No takého by iste milovala!

Budapešťianska bursa a úradným značením cien dňa 17. februára.

Obilie	Jakošť dia hekt.	Za 100 kilogr.		Cenne papiere		Cenne papiere			
		od	do	Peniaze	Tovar	Peniaze	Tovar		
Pšenica banátska . . .	77—81	8.10	8.20	Štátny dlh.					
pešťianska . . .	77—81	8.10	8.20	Uhorská zlatá renta 4%	122.00	122.50	Prvá uhor. poisť. spol.	419.00	422.00
stolnobelebrádska	77—81	8.10	8.15	Uhorská korunová renta 4%	99.50	99.55	Pešť. uh. kupec. b.	123.00	123.50
Raž (šito)	70—72	6.50	6.60	Uhorské regalové úpisy 4 1/2%	100.00	101.00	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa	8.950.00	8.100.00
Jačmeň na krm	60—62	4.20	4.40	Uhorské premiové úpisy	151.50	152.50	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	615.00	618.00
na pátku	62—64	5.10	6.00	Uhorská tíssko-segedínska požička 4%	141.00	142.00	Záložné listy.		
na várku	64—66	7.50	8.00	Uhorská žel. požička 4 1/2% v zl.	122.25	123.25	Uhorského pozem. úverkového ústavu 5%	101.00	102.00
Ovos	39—41	5.90	6.10	Uhorské vyvážkové úpisy 4%	102.25	103.00	Uhorského úver. záložného ústavu 4 1/2%	100.50	101.00
Kukurica	73	3.40	3.50	Spoločná požička v bež. peniazoch 4 1/2%	100.00	101.00	Uh. úver. ústavu s prémieu 4%	100.00	101.00
Prosó	—	5.30	5.50	Žreby.			Peniaze.		
Repica	—	11.00	12.50	Spolku „Jo sziv“	3.60	4.00	Cisársky dukát	5.68	5.73
Datelinové semá, luc.	—	46.00	44.00	Uhorského „Červeného kríža“	8.50	9.00	Dvadsať-frankovník	9.52	9.56
červené	—	—	—	Rakúskeho	20.00	21.00	Nemecká ríšska marka	58.72	58.82
Svinská masť pešťianska	—	53.00	53.50	Bazilika	6.50	7.00	Striebro	—	—
vidiecka	—	—	—						

Kníhtlačiareň Viktora Hornyánszkého v Budapešti.